

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Συνδρομή ἑτήσια: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκαστ. ἔτους καὶ εἶναι: ἑτήσια. — Γραφεῖον διευθ. Ὁδὸς Σταδίου 32.

5 Ἀπριλίου 1887

Τόμος ΚΓ'.

ΕΚΛΟΓΙΚΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΗΜΑ

Α'.

Ἡ εἰδήσις περὶ τῆς διαλύσεως τῆς βουλῆς ἔφθασεν ἀργά εἰς τὸ χωρίον Μαυρολίθαρων, πρωτεύουσαν τοῦ δήμου Δ..... Ἐκόμισεν αὐτὴν ὁ μπάρμπα—Δημήτρης, ὅστις εἶχε μεταβῆ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας μετ' ἐν φόρτωμα ἐλαιῶν καὶ τὴν ἔμαθεν ἀπὸ τὸν κουμπάρου του Ἀποστόλην, κλητῆρα τοῦ ἐπαρχείου. Ἦσαν ἤδη ἀνημμένα τὰ ὀλίγα φῶτα τοῦ χωρίου, ὅτε ὁ μπάρμπα—Δημήτρης ἐπιστρέφων ἐσταμάτησε πρὸ τοῦ παντοπωλείου τοῦ κύρ Μελέτη καὶ κατελθὼν ἀπὸ τὰ νῶτα τῆς εὐρώστου ἡμιόνου του εἰσῆλθεν εἰς αὐτό. Ἐπειδὴ ἦτο Σάββατον καὶ οἱ ἀγρόται εἶχον ἐπιστρέψει ἑνωρὶς ἀπὸ τὴν καθημερινὴν ἐργασίαν, ἀρκετὴ ἦτο ἡ ἐν τῷ παντοπωλείῳ συρροή. Διεκρίνετο ὁ ἱερεὺς τοῦ χωρίου παππᾶ Μιχάλης, φέρων ὡς μόνον διακριτικὰ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἀξιώματος μάλλινον κωνοειδῆ σκουφον ὑπομέλανα καὶ γενειάδα μιζοπόλιον καθήκουσαν μέχρι τοῦ στήθους, ὅστις πρὸ μιγροῦ ἀποπερατώσας τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἐσπερινοῦ, ἀνεγίνωσκε τῇ βοηθείᾳ τῶν διοπτρῶν του ἐν ἄρθρον παλαιοῦ καὶ τετριμμένου φύλλου τῆς Ἀκροπόλεως εἰς ἐπήκοον δύο ἢ τριῶν ἡλικιωμένων χωρικῶν. Ἡ δύσκολος φρασεολογία τῆς καθαρειούσης γλώσσης, στρεβλουμένη ἐτι μάλλον ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἱερέως, μόλις καὶ μετὰ βίας δυναμένου ὡς ἐκ τῆς μακρᾶς συνηθείας ν' ἀναγινώσκῃ ἀπταιστώως τὰ ἐκκλησιαστικά του βιβλία, περιήρχετο ἀκατάληπτος σχεδὸν εἰς τὴν ἀκοήν τῶν ἀπλοικῶν ἀκροατῶν, οἵτινες ἤκουον μετὰ προσοχῆς ἡλιθίῳ διὰ τὰ φανῶσιν ἐννοοῦντες καὶ ἐνδιαφερόμενοι «διὰ τὰ πολιτικά», ἐνῶ ὁ παρ' αὐτοὺς καθήμενος καὶ ροφῶν τὸν καφέν του εἰρηνοδίχης, περιβεβλημένος τὸ τεφρόχρονον αὐτοῦ σάλιον, ἐμειδία πονηρῶς ἀκροώμενος χωρὶς νὰ φαίνεται τῆς ἀναγνώσεως. Τέσσαρες ἕτεροι χωρικοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν μικρὰν τράπεζαν, μετὰ τὰ ποτήρια πλήρη ἐμπροσθέν των, συνωμίλουν περὶ τῆς ἐσθδείας τοῦ ἐλαιοκάρπου καὶ περὶ τοῦ νεωστὶ ἀνεγερθέντος λητρουβειοῦ, ἐνῶ εἰς τὴν ἄκραν τῆς

αὐτῆς τραπέζης ὁ Βάσος, ὁ υἱὸς τοῦ παρέδρου, καὶ ὁ ἀμαξηλάτης Γρηγόρης ἔπαιζον τὴν ἐνάτην παρτίδα τοῦ σαμπιλιῶ, μαχόμενοι μακροῦς περὶ τῆς πληρωμῆς τῶν δύο καφέδων, οὓς εἶχον πῖει πρὸ τριῶν ἤδη ὥρων διὰ δέσμης παιγνιοκάρτων, ἐφ' ὧν ὅλοι αἱ φιλεργοὶ παλάμαι τῶν παικτῶν τῶ χωρίου εἶχον καταλίπει γλοιώδη ἔχνη. Ὁ παντοπώλης κύρ Μελέτης, εὖσαρκος μεσήλιξ, ἐκάθητο σοβαρῶς παρὰ τὸ τεζιάκι. Ὑπεράνω αὐτοῦ εἰς τ' ἀραιὰ ράφια ἦσαν παρατεταγμένοι σειραὶ τινες κενῶν φιαλῶν, μερικαὶ πλάκες σάπωνος, ἐν δοχεῖον μουστάρδας ἐμπορεύματος κατὰ πᾶσαν πιθανότητα οὐδέποτε χρησιμοποιοῦντος, ὑαλῖα λυχνιῶν πετρελαίου, λαμπάδες κήρινας, ὧν τὴν ἀρχικὴν λευκότητα εἶχον ἐπαισθητῶς ἐπισκίαση αἱ μυῖαι, μικρὰ πυραμῖς ἐκ κυτίων θρυαλλίδων κανδηλάς, μερικὰ τυλίγματα νημάτων πολυχρῶων, ἐν ὑέλινον δοχεῖον πλήρες λιθάνου καὶ ἐν ἕτερον πλήρες πεπέρεως· κάτω, ἐντὸς συρταρίων ὑλοφράκτων, διεφαίνοντο διάφορα εἶδη ἀποικιακῶν ὄσπριων καὶ ζυμαρικῶν ἀποκτησάντων χρῶμα ἀμαυρὸν ἐκ τῆς πολυκαιρίας. Εἰς τὰ διάμεσα, ὁ ἐπικεκολλημένος ἐπὶ τοῦ τοίχου χρωματιστὸς χάρτης ἐκοσμείτο ὑπὸ διαφόρων ζυλογραφικῶν καὶ λιθογραφικῶν εἰκόνων ἀποσπασθεισῶν ἐκ διαφόρων εἰκονογραφημένων ἐφημερίδων. Πρὸς τὰ δεξιά, ἐπὶ ἀξέστου πυραύνου ἔβραζεν ἀγγεῖον πλήρες ὕδατος διὰ τὸν καφέν, ἐπειδὴ τὸ παντοπωλεῖον τοῦ κύρ Μελέτη ἀνεπλήρου προχείρως καὶ τὴν ἔλλειψιν καφενείου. Ὁ μικρὸς ὑπηρέτης Θεοφάνης περιεφέρετο γυμνόπους ἐπὶ τοῦ ἀνωμάλου ἐδάφους ἀποκομίζων τὰ κενὰ ποτήρια.

— Καλῶς τί κάνετε! εἶπεν ὁ μπάρμπα—
Δημήτρης εἰσερχόμενος.

— Καλῶς τον! τί καινούρια μᾶς φέρνετε ἀπὸ μέσα; ἠρώτησεν ὁ ἱερεὺς.

— Δὲν τὰ μάθετε τὰ χαμπέρια;.. διαλύθηκε ἡ βουλή.

Ἡ εἰδήσις τοῦ ἀπροσδοκίτου γεγονότος ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν πολλὴν εἰς τὸν ὄμιλον τῶν χωρικῶν. Οἱ δύο παῖκται ἀφῆκαν τὸ παιγνίδιον των· οἱ συνομιλοῦντες ἀφῆκαν τὴν περὶ ἐλαιοκάρπου συνδιάλεξίν των, ὁ δὲ παππᾶ-Μιχάλης

συμπτύζας ἔκρυψε τὸ φύλλον τῆς ἐφημερίδος εἰς τὸν κόλπον του.

— Καὶ ποῶς σοῦ τῶπε, μπάρμπα-Δημήτρη; ἠρώτησεν ὁ εἰρηνοδίκης, τοῦ ὁποίου ἡ τέως μειδιῶσα μορφή ἐπεσκιάσθη αἴφνης ὑπὸ ἀορίστου ἀνησυχίας.

— Ὁ κουμπάρος μου, ὁ Ἀποστόλης ἔλαβε τηλεγράφημα ὁ ἔπαρχος τὸ πρωῒ.

Ἡ πηγὴ ἐφάνη ἐπίσημος εἰς τὸ ἀκροατήριον. Οὐδεὶς προέβαλε πλέον τὴν ἐλαχίστην ἔνστασιν, πάντες δὲ καταλιπόντες ἄριστικῶς πᾶσαν ἄλλην συνομιλίαν, ἐπελήφθησαν τοῦ σπουδαίου καὶ γενικῶς ἐνδιαφέροντος θέματος τῶν ἐκλογῶν. Ὁφείλομεν ὅμως νὰ δηλολογήσωμεν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων χωρικῶν ἐσυλλογίσθη καὶ νὰ ἐρωτησῆ διὰ τίνα λόγον ἐπῆλθεν ἡ διάλυσις καὶ ἂν νομίμως ἢ ἀντισυνταγματικῶς ἐνησκειτο ἡ βασιλικὴ προνομία, οὐδεὶς ἐσκέφθη νὰ ἐρωτησῆ ἐπὶ τίνος ζητήματος ἐπῆλθεν ἡ κρίσις καὶ ἐπὶ τίνος διαφωνίας προσεκαλεῖτο ὁ λαὸς νὰ ἐξενέγκῃ τὴν ἄριστικὴν αὐτοῦ ἀπόφασιν. Πάντες ἀπέβλεψαν εἰς τὸ μέλλον, ἡ δὲ πρώτη καὶ μόνη ἰδέα, ἣτις ἐπῆλθεν εὐθὺς μετὰ τὴν εἶδησιν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν ἐκεῖ συνηθροισμένων δημοτῶν τοῦ δήμου Δ... ἦτο τίνες θὰ ἦσαν οἱ ὑποψήφιοι τῆς ἐπαρχίας κατὰ τὸν μέλλοντα ἐκλογικὸν ἀγῶνα, καὶ τίνες ἐξ αὐτῶν εἶχον πλείονας ἐλπίδας ἐπιτυχίας. Ἐπὶ τούτου περιεστράφη ἡ συνομιλία διὰ τινὰς στιγμάς.

— Καινούρια ταβατούρια θάχουμε πάλι! εἶπεν ὁ ἱερεὺς δίδων τὸ σύνθημα.

— Σάματις πάμε γυρεύοντας, δέσποτά μου; ἀπήντησεν εἰς πρεσβύτης θεωρούμενος ἐκ τῶν κομματαρχῶν τοῦ χωρίου, τί νὰ κάμωμε!...

— Καὶ ποῖοι λέγετε νὰ εἶνε ὑποψήφιοι πάλιν ἐδῶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν σας; ἠρώτησεν ἀδιακρίτως τὸν ὄμιλον ὁ εἰρηνοδίκης, οὐ ἡ περιφροντις ὄψις ἀκόμη δὲν εἶχεν αἰθριάσει, καὶ ὅστις ἐξηκολούθει νὰ συστέλλῃ τοὺς ὤμους ὑπὸ τὸ τεφρόχρουν καὶ κροσσωτὸν σάλιόν του.

— Ἀρ' οἱ ἴδιοι πάλι θὲ νᾶνε.

— Ὁ συνδυασμὸς τοῦ Περιστέρη καὶ ὁ συνδυασμὸς τοῦ Μάνθου.

— Θὰ ἐκτεθοῦν καὶ κανένας δυὸ μοναχοὶ τους, ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ!

— Ὁ Σιδερεῆς βέβαια θὰ ἐκτεθῆ...

— Μαῦρο ποῦ θὰ φάη!

— Λένε πῶς ὁ Μάνθος ἐπῆρε τὸ δῆμαρχο τῆς Λαγκαδιᾶς.

— Καὶ εἶνε συμπολιτευόμενος ἢ ἀντιπολιτευόμενος αὐτὸς ὁ ἀντίθετος συνδυασμὸς; ἠρώτησεν ὁ ἀνήσυχος εἰρηνοδίκης, ὅστις πρὸ μικροῦ τοποθετηθεὶς εἰς Μαυρολίθαρρον, δὲν ἦτο ἐνήμερος ὡς πρὸς τὰ ἰδιαίτερα τῆς ἐγχωρίου πολιτικῆς.

— Κατὰ ποῦ ἔλθουν τὰ πράγματα ὅσα

βγοῦν καὶ πᾶνε στὴν Ἀθήνα, τότε βλέπουν τί κάνουν.

Τὸ ἀπλοῦν τοῦτο πολιτικὸν πρόγραμμα ἐφάνη τόσο φυσικὸν εἰς τὴν δημήγυριν, ὥστε οὐδεὶς ἤγειρε τὴν ἐλαχίστην ἔνστασιν.

— Τί λὲς καὶ τοῦ λόγου σου, κύρ Μελέτη; εἶπεν ἐξαίφνης εἰς τῶν πρὸ μικροῦ μεταξὺ τῶν συνομιλούντων τεσσάρων χωρικῶν, ὁ Στάθης, ὁ ἐπιλεγόμενος Γκαβὸς ἐξ αἰτίας ἐνὸς τῶν ὀφθαλμῶν του στραβίζοντος.

— Ὡχ, ἀδελφέ!... φασαρίαις πάλι!... εἶπεν ὁ παντοπώλης προσποιούμενος τὸν ἀδιαφοροῦ.

Τὸ βέβαιον εἶνε ὅμως ὅτι οἱ μικροὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ παντοπώλου, ἀπαστράπτοντες ἐκ λάμψεως ἀσυνήθους μετὰ τὴν ἀγγελίαν, ἦν ἐκόμισε πρὸς τὴν δημήγυριν ὁ ἀγωγιάτης, διέψευδεν τὴν ἐπίδειξιν τῆς ἀδιαφορίας του. Ἰπῆρχον εἰς τὴν ἀποθήκην του δύο βαρέλια οἴνου μὲ ὑπόπτους καὶ ἐπικινδύνους διαθέσεις, ἐπεκάθητο δὲ ἀμφοτέρω ἐπὶ τοῦ στήθους του μὲ ὄλον τὸ βάρος τῶν ἐπτακοσίων ὀκάδων των καὶ ἐτάρακτον ὡς ἐφιάλται τοὺς ὕπνους του ἡ δὲ ἀνέλπιστος εἶδησις περὶ προσεχῶν ἐκλογῶν ἐφαιδρυνε τὴν ψυχὴν του, διότι ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ὁ οἶνος ἐξοδεύεται ἀφθόνως, τόσο ὁ καλὸς, ὅσον καὶ ὁ κακὸς. Ὁ τελευταῖος μάλιστα ἐξοδεύεται ἀφθονώτερον.

— Αἶ, Βάσο, τί λογαριάζει ὁ πατέρας σου; ἠρώτησεν ὁ πολυπράγμων Στάθης τὸν υἱὸν τοῦ παρέδρου.

— Σεῦρω κ' ἐγώ! ἀπήντησεν οὗτος, μήπως τὸν εἶδ' ἀκόμη;

— Καλησπέρα σας! εἶπεν ἀπὸ τῆς θύρας φωνή τις ὀξεῖα.

Καὶ ἐφάνη εἰσελθὼν εἰς τὸ παντοπωλεῖον ἀνὴρ τις ἰσχνὸς μὲ ὀφθαλμοὺς ζωηροὺς καὶ ἀνησυχούς, μὲ γένειον ἀραιόν, μὲ μορφήν ἐν γένει ἐκφράζουσαν ἀγγίνοιαν μέχρι πανουργίας. Ἐκ τῆς τετριμμένης μὲν ἀλλ' εὐρωπαϊκῆς ἐνδυμασίας του, ἐκ τοῦ περὶ τὸν τράχηλόν του μαῦρου λαιμοδέτου, ἐκ τῆς ἀργυρᾶς ἀλύσεως τοῦ ὤρολογίου του καὶ τοῦ χρυσοῦ δακτυλίου του ἐφαινετο ἀνήκων ὅπως δήποτε εἰς ἀνωτέραν κοινωνικὴν τάξιν. Ἦτο ὁ πάρεδρος, ὁ κύρ Ἡλίας Κοπάνης.

— Καλησπέρα, κύριε πάρεδρε! καθῆστε! ἐφώνησεν ὁ κύρ Μελέτης.

— Τᾶμαθες τὰ καινούρια; τὸν ἠρώτησεν ὁ ἱερεὺς. Πάει κ' ἡ βουλή μας!... τὴν διέλυσαν!

— Μπᾶ;... εἶπεν ὁ πάρεδρος, καὶ ποῦ τὸ μάθετε;

Τόσον ἀφελῆς καὶ ἀνυπόκριτος ἐφαινετο ἡ ἀπορία τοῦ ἐρωτῶντος, ὥστε οὐδεὶς ἤθελεν ὑποθέσει ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος πρὸ ὀλίγων στιγμῶν διερχόμενος ἐξῶθεν τοῦ παντοπωλείου, ἐνῶ εἰσήρχετο ὁ μπάρμπα-Δημήτρης, ἤκουσε τὴν εἶδη-

σιν, ἦν ὁ ἀγωγιάτης ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς συγχωρικούς του καὶ σταματήσας διὰ μιᾶς ἔμεινε παρὰ τὴν θύραν ὠτακουστών καὶ ἀχροασθεῖς πᾶν ὅ,τι εἶχε λεχθῆ μέχρι τῆς στιγμῆς. καθ' ἣν ἀπεφάσισε νὰ εἰσέλθῃ.

Ὁ Κοπάνης καθήσας παρὰ τὸν ἱερέα καὶ τὸν εἰρηνοδίκην μετέσχε τῆς συνδιαλέξεως μετὰ τινος ὅμως ἐπιφυλάξεως, προσέχων νὰ ἐκφέρῃ γνώμην λίαν ἀόριστον περὶ τῆς ἀξίας ἢ τῆς ἰσχύος ἐκάστου τῶν διαφόρων πιθανῶν ὑποψηφίων, περὶ ὧν οἱ χωρικοὶ ὠμίλου ἤδη μετὰ τινος ἀλαζόνος ἐλευθεροστομίας, ὡς νὰ συνηθάνοντο προκαταβολικῶς ἐπὶ τῆς παλάμης των τὸ βᾶρος τοῦ μολυβδίνου σφαιριδίου τῆς ψήφου των. Πλὴν μὲ ὅλην του τὴν ἐπιφύλαξιν, ἡ μορφή του, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν τοῦ γειτονόσ του, ἐξέφραζεν ἐνδόμυχον εὐχαρίστησιν. Προφανῶς τὸ μέγα πολιτικὸν γεγονός ἀνταπεκρίνετο εἰς τὰς ἰδιαιτέρας αὐτοῦ εὐχὰς καὶ ἐπιθυμίας. Τὸ συναίσθημα τοῦτο δὲν διέλαθε τὴν ὀξύδερειαν τῶν χωρικῶν, ὁ δὲ Στάθης ὁ Γκαβὸς ἐκάμυσε πονηρῶς τὸν στραβίζοντα ὀφθαλμὸν του νεύων πρὸς τὸν κομματάρχην συγχωρικόν του, ὅτε εἶδε τὸν πάρεδρον νὰ διατάξῃ δύο ὀκάδες κρασί διὰ νὰ κεράσῃ τὴν ὁμήγυριν.

— Αἴ λοιπόν, κύρ Ἡλίας, εἶπε μὲ τολμηρὰν ἀφέλειαν ὁ παππᾶ-Μιχάλης ἀφοῦ ἐρρόφησε μέχρι ρανίδος τὸ ποτήριον, τί θὰ κάμουμ' ἐφέτο; θὰ ξανασκουμπωθούμε;

— Γιὰ νὰ ἰδοῦμε, παππᾶ μου! Ἔχουμε μέραις ἀκόμη, ἀπήντησεν ὁ πάρεδρος.

— Ὅ,τι ὁ Θεὸς σὲ φωτίσῃ! εἶπεν ὁ ἱερεὺς.

Καὶ ἡ συνδιάλεξις μετὰ τινος ἀκόμη παρεμβολὰς ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐκλογῆς, ἔληξε φθίνουσα βαθμηδόν. Οἱ πλεῖστοι τῶν χωρικῶν ἐγερθέντες ἀπῆλθον εἰς τὰ ἴδια.

Καθ' ἣν ὥραν ἐξήρχοντο, ὁ Κοπάνης ἐπλησίασε τὸν Γρηγόρη, τὸν ἀμαξηλάτην.

— Πότε εἰσαι γιὰ μέσα; τὸν ἠρώτησεν:

— Μεθαύριο, προσεγγίζει τὸ βαπόρι.

— Καλά! σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ εἰδοποιήσῃς τί ὥρα θὰ φύγῃς, γιὰ νὰ πάμε μαζί, εἶπε καληνυχτίσας αὐτόν.

— Φαίνεται πῶς τοῦχει 'μπῆ ὁ φύλλος στ' αὐτί! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ἀπερχόμενος ὁ ἀμαξηλάτης. Ἄμ' δέ! . . . παλαμῆδα τοῦ μυρίζει, θαρρῶ! . . .

B'.

Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι κάτι εἶχε γαργαλίσει τοὺς ρώθωνας τοῦ δημοτικοῦ παρέδρου. Ἐπιθυμία τις φιλόδοξος ἴσως κρυφίως βλαστήσασα ἐκυφορεῖτο ἐν τῇ ψυχῇ του, καὶ τὴν ἐπομένην ἡμέραν θεάεθαι ἐπ' ὀλίγον μόνον εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ χωρίου περιφροντίς καὶ ἀπησχολημένος.

Περὶ τὸν ὄρθρον τῆς μεθεπομένης, ὅτε ἀκόμη ἔλαμπε τηλαυγῆς ὁ ἐωσφόρος ἀνωθεν τῆς ἀμαυ-

ρᾶς κλιτύος τοῦ βουνοῦ καὶ τῶν ἀλεκτόρων τὸ ἄσμα ἀντήχει ἀλλεπάλληλον ἐν τῷ μέσῳ τῆς θολῆς ἀκόμη μάζης τῶν οἰκιῶν τοῦ χωρίου, ὁ Γρηγόρης, ἐνῶ ἐπότιζεν ἀκόμη τοὺς ἵππους οὓς ἔμελλε νὰ ζεύξῃ εἰς τὴν ἀμαξίαν του εἰς τὴν παρὰ τὴν ὁδὸν κρήνην, εἶδε προσερχόμενον τὸν Ἡλίαν Κοπάνην φέροντα τὴν καινουργῆ ἐνδυμασίαν τῶν ἐκτάκτων περιστάσεων, καινουργῆ πῖλον, καινουργῆ μαῦρον λαίμοδετην, ἔτοιμον διὰ τὸ ταξειδίον του εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας. Ὁ Γρηγόρης τὸν ἐκαλημέρισε χωρὶς νὰ εἶπῃ τίποτε, ἀλλ' αἰ ὑποψίαί αὖς εἶχε συλλαβῆι περὶ τῶν διαθέσεων τοῦ παρέδρου ἐκραταιώθησαν ἐν τῷ νῷ του.

Ὁ Κοπάνης δὲν ἠγαπάτο πολὺ εἰς τὸ χωρίον του. Ἐθεωρεῖτο ἐπῆλυς, διότι ὁ πατήρ του εἶχεν ἐγκαταστῆ ἐκεῖ μετὰ τὴν ἐπανάστασιν ἐξ ἄλλης ἐπαρχίας· ἐλέγετο μάλιστα ὅτι εἶχε διαπράξει ἐγκλημα καὶ ὅτι εἶχε καταφύγει ὑπὸ ἄλλο ὄνομα εἰς Μαυρολίθαρρον πρὸς ἐξαπάτησιν τῆς ἀτελῶς τότε ὀργανισμένης καὶ νωθρῶς λειτουργούσης δικαιοσύνης. Χάρις εἰς μικρὰ τινα κεφάλαια, ἅτινα ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ, αὐξήθέντα κατόπιν διὰ τῆς φιλοπονίας του, ἠγόρασε διάφορα κτήματα καὶ ἐγένετο βαθμηδὸν εἰς τῶν εὐπορωτέρων κατοίκων τοῦ χωρίου, ἐν ᾧ ἐνυμφεύθη καὶ ἐγκατέστη. Ἐπειτα ἤρχισεν ἐξασκῶν τὸ ἔργον τοῦ τοκογλύφου, δανείζων σῖτον κατὰ τὴν σπορὰν καὶ ἀπολαμβάνων κατὰ τὴν συγκομιδὴν πολλαπλασίονα, παρέχων χρήματα ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἢ ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀσφαλεῖ, προεξοφλῶν συναλλάγματα καὶ συγκατατιθέμενος μετὰ πολλὰς παρακλήσεις ν' ἀνανεοῖ αὐτὰ ἐπὶ ὑπερόγκῳ τοῦ τόκου αὐξήσει. Ὁ πρόχειρος αὐτὸς τραπεζίτης τοῦ Μαυρολιθάρου ἐγένετο βαθμηδὸν γνωστός καὶ εἰς τὰ περιχώρα, ὁ δὲ κύκλος τῶν ἐργασιῶν του ηὔρυνθη ἐπεκταθεῖς καὶ εἰς τοὺς γειτονικοὺς δῆμους. Ὅσάκις ἡ ἀνομβρία ἐξήραινε τὰ σπαρτὰ ἢ ἡ ἐπιζωτοία ἐφόνευε τὰ ποίμνια καὶ τοὺς βόας ἢ ὁ σκόληξ κατέτρωγε τὸν ἐλαιόκαρπον, ἀφοῦ ἤθελον καταφύγει, ἀνωφελῶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς τὴν λιτανείαν τῶν θαυματουργῶν εἰκόνων οἱ χωρικοὶ, κατέφευγον ἔπειτα εἰς τὴν οὐχὶ ἀφιλοκερδῆ συνδρομὴν τοῦ γέρω-Κοπάνη, εἰς οὗ καὶ μόνου τὴν οἰκίαν δὲν ἠκούοντο γογγυσμοὶ διὰ τὴν ἐνσκήψασαν θεομηγίαν. Δὲν ἀπῆλαυεν ἐκτιμήσεως μεγάλης καὶ συμπαθειῶν πολλῶν ἤτο ὅμως ἀνεκτὸς ὡς ἐκ τῆς ἀνάγκης. Ἄπαξ μόνον, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς μεταπολιτεύσεως, ἐγένετο μίᾳ ἀπόπειρα δολοφονίας ἐναντίον του, ὡς ἐκ θαύματος δὲ σωθεῖς ὁ γέρων τοκογλύφος, ἀπεσύρθη τοῦ σταδίου του καὶ ἀπεβίωσε μετ' ὀλίγον, κατὰ τὴν εἰρήνην τοῦ υἱὸν του Ἡλίαν τὴν περιουσίαν ὁμοῦ καὶ τὸ ἐπάγγελμά του. Ὁ Ἡλίας ἔβη ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ πατρός, ἐπιτηδειότερος δὲ αὐτοῦ

καὶ πανουργότερος, ἐπενόησε νέα μέσα πρὸς αὐξήσιν τῶν εἰσοδημάτων του. Ἡ κοινὴ φήμη τὸν κατηγορεῖ ὡς διατελοῦντα ἐν συνεννοήσει ἀισχροκερδεῖ μετὰ τῶν λυμαινομένων ἄλλοτε τὰ μέρη ἐκεῖνα τῆς Στερεᾶς ληστρικῶν συμμοριῶν, μετὰ τῶν φυγοδίκων καὶ τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος ζωοκλεπτῶν. Ἀνεμίχθη ἐμφρόνως καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν, φροντίσας νὰ καλλιεργήσῃ σχέσεις καὶ μετὰ τῶν πολιτευομένων, ὡς κομματάρχης ἰσχυῶν χάρις εἰς τὰς μετὰ τῶν χωρικῶν δοσοληψίας του καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ ἰσχυροὺς προστάτας, διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον. Τῇ συνδρομῇ αὐτῶν ἐξελέγη καὶ δημοτικὸς πᾶρεδρος εἰς τὸν δῆμόν του, διὰ νὰ ἔχῃ ἐκ τοῦ ἀξιώματός του διακεκριμένην θέσιν μετὰ τῶν συγχωρικῶν του, οἵτινες μόλις ἐπέισθησαν τῇ ἀπαιτήσει τῶν βουλευτῶν τῆς ἐπαρχίας νὰ τὸν ἀναδείξωσιν ἓνα τῶν δημοτικῶν ἀρχόντων των, πᾶρεδρον μάλιστα καὶ οὐχὶ δῆμαρχον, ὡς αὐτὸς ἐνδομύχως ἐπόθει. Διότι τὸ Μαυρολιθάρον καὶ τὰ πλεῖστα χωρία τοῦ δήμου Δ. . . ὅπως ἡ Ἱερουσαλήμ ἢ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ αἱ ἄλλαι ἐπὶ ἀχαριστία δυσφημηθεῖσαι τῆς ἀρχαιότητος πόλεις, δὲν ἔτρεφον πολλὴν εὐνοίαν πρὸς τὸν ἐπίσημον αὐτῶν δημότην, ὅστις ἀπειναντίας ἔχειρε μεγάλην ὑπόληψιν ὡς κομματάρχης καὶ διέθετε πολλὰς ψήφους εἰς τοὺς λοιποὺς δήμους τῆς ἐπαρχίας, καὶ ἂν ἀφίνετο ἐλευθέρα ἢ θέλησις τῶν συγχωρικῶν καὶ συνδημοτῶν του, ἢ κάλην του θὰ ἦτο ἑτεροβαρὴς ἐκ τῆς πληθῆος τῶν μελανῶν ψήφων, ὡς ὄνος φορτωμένος ἀπὸ τὸ ἐν πλευρὸν μόνον. Ἐν τούτοις, εἰ καὶ ἀναμιγνύομενος εἰς τὴν πολιτικὴν, δὲν παρημέλει πσοῶς καὶ τὴν ἐργασίαν του, καὶ ἐξηκολούθει τὰς κερδοσκοπικὰς ἐπιχειρήσεις του εἰς εὐρύτερον μάλιστα κύκλον, μετὰ πλείονος πονηρίας, μετὰ πλείονος ἰουδαϊκοῦ πνεύματος καὶ μετὰ πλείονος ἀσπλαγχνίας. Εἰς τὴν ἐξοφωμένην ψυχὴν τοῦ γέρω-Κοπάνη εἰσέδυε κάποτε καὶ ἀκτίς τις οἰκτιρμοῦ καὶ ὑπῆρξε παράδειγμα ὅτι ἐχάρισέ ποτε τὸ πίστωμα πτωχῆς γυναικὸς, ἀπομεινάσης χήρας μετὰ πέντε ὄρφανῶν, ἧς ἡ μικρὰ περιουσία ἠπειλεῖτο ὑπὸ κατασχέσεως καὶ πλειστηριασμοῦ. Ὁ υἱὸς του ὅμως Ἥλιος εἶχε τόσον καλὰ θωρακίσει τὴν καρδίαν του διὰ τῆς ἀδιαφορίας, ὥστε ὁ ζόφος τῆς ἰδιοτελείας ἐβασίλευεν ἐν αὐτῇ διαρκῶς καὶ κανὲν ἄλλο αἰσθημα παρείσακτον δὲν εἰσέδυεν ἐκεῖ διὰ νὰ διαταράξῃ τὸ κράτος τῆς. Ἐσφαζε μὲ τὸ βαμβάκι, ὅπως ἔλεγον, καὶ μειδιῶν εὐπροσηγόρως πάντοτε, ἔμενεν ἀμείλικτος εἰς πᾶσαν ἰκεσίαν, ὅτε δὲ τὸν ἤλεγχον διὰ τοῦτο ἀπῆντα στερεοτύπως :

— Μὰ θέλετε νὰ ἀφήσω πτωχὸ τὸ παιδί μου χωρὶς περιουσίαν, διὰ νὰ μὲ βλασφημᾷ μίαν ἡμέραν;

Τὸ παιδί του! τῇ ἀληθείᾳ δὲν ἤξιζε τὸν κόπον νὰ μεριμνᾷ τόσον ἐπὶ ζημίᾳ τῆς ὑπολήψεως καὶ τῆς ψυχικῆς του σωτηρίας χάριν τῆς εὐημερίας τοιούτου ὑποκειμένου. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ὁ Βάσος ἐδειξε χαρακτῆρα διεστραμμένον καὶ διαθέσεις ἥμιστα εὐνοϊκὰς ὅπως ἀκολουθήσῃ τὰς αὐστηρὰς οικονομικὰς παραδόσεις τῆς οἰκογενείας του. Ὁ πατήρ του προώριζεν αὐτὸν διὰ νομικὰς σπουδὰς, ἐγκρύπτων εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του τὴν χαρμύσινον ἐλπίδα νὰ χαιρετίσῃ αὐτὸν δικηγόρον ἡμέραν τινα καὶ ταῦτοχρόνως νὰ ἐξοικονομῇ τὴν δαπάνην τῶν πολλαπλῶν δικαστικῶν ὑποθέσεων, ἃς κατ' ἀνάγκην εἶχεν ἕνεκα τοῦ ἐπαγγέλματός του καὶ τῶν συναλλαγῶν του. Ἄλλ' ὁ Βάσος ἐγκατέλειπε τὰ μαθήματα ἀπὸ τῆς δευτέρας τάξεως τοῦ γυμνασίου, ὅπου εἰσῆχθη καὶ ἐσπούδαζε μένων ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς ἐπαρχίας, ἐτράπη δὲ λίαν ἐνωρίς εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἀσωτίας καὶ τῶν ἐλαττωμάτων. Κατέτριβε τὰς ὥρας του εἰς θηρητικὰς ἐκδρομὰς ἀνὰ τὰ περὶχωρα, συνάπτων ὅπως ὁ πατήρ του σχέσεις φιλικὰς μετὰ τῶν φυγοδίκων καὶ ζωοκλεπτῶν, ὅχι ὅμως ἐξ ὑπολογισμένης κερδοσκοπίας, ἀλλὰ μάλλον ἐξ αἰσθημάτων παλληκαρισμοῦ, κατὰ τὴν ἀργίαν του δὲ ἐπέδιδετο εἰς μανιῶδη χαρτοπαιξίαν. Ἀμαθὴς καὶ ἀγροῖκος, ἐπαίρομενος ἐπὶ τῇ πατρικῇ περιουσίᾳ καὶ ἐπιρροῇ συμπεριεφέρετο αὐθαδέστατα πρὸς πάντας προκαλῶν ἐρίδας καὶ ἐπιζητῶν ἀφορμὴν ρήξεως. Τὸ τελευταῖόν του κατόρθωμα ἦτο τὸ χεῖριστον καὶ ἐγκληματικώτατον. Συνεννοηθεὶς μετὰ τινων φαυλοβίων φίλων του, ἀπήγαγε βιαιῶς πτωχὴν ὄρφανὴν νεάνίδα, πρὸς ἣν ἔτρεφε σφοδρὸν ἐρωτικὸν πάθος, ἐσώθη δὲ ἐκ τοῦ κακουργοδικείου, ὅπου συλληφθεὶς παρεπέμφθη, τῇ παρεμβάσει τῶν ἰσχυόντων πολιτικῶν τῆς ἐπαρχίας, καὶ ἀπὸ τὴν μῆνιν τῶν συγγενῶν τῆς ἀτιμασθείσης κόρης, ὁμοσάντων τὸν ὄλεθρόν του, δι' ἀδράς ἀποζημιώσεως πρὸς τὴν παθοῦσαν, ἀποζημιώσεως, ἣν ἠναγκάσθη νὰ καταβάλλῃ φρυάττων ἐκ τῆς ἀδημονίας ὁ πατήρ του. Ἡ ἀξιοθρήνητος αὕτη διαγωγὴ ἐτίτρωσκε θανασίμως τὴν πατρικὴν καρδίαν τοῦ παρέδρου τοῦ Μαυρολιθάρου, ὅστις ματαίως ἀποπειραθεὶς διὰ παραινέσεων κατ' ἀρχὰς καὶ κατόπιν δι' ἐτέρων αὐστηρῶν σωφρονισμοῦ μέσων νὰ ἐπαναγάγῃ τὸν υἱὸν του εἰς τὸν καλὸν δρόμον, εἶχεν ἀρχίσει ἀπὸ τινος σπουδαίως νὰ μεριμνᾷ, ὅπως ἐξεύρη τρόπον, δι' οὗ ὀριστικῶς νὰ χαλιναγωγῆσθαι αὐτὸν καὶ νὰ σταματήσῃ τὴν ἀκράτητον αὐτοῦ πρὸς τὴν κακίαν ροπήν.

Ἄκριθῶς αἰ περὶ τοῦ υἱοῦ του σκέψεις ἀπησχόλουν τὸ πνεῦμα τοῦ κύρ Ἥλία, ἐνῶ ἡ ἀμαξὰ διήγυε τὸ μέχρι τῆς πρωτεύουσῃς τῆς ἐπαρχίας τρίωρον διάστημα. Μετὰ τοῦ ἀμαξηλάτου οὐδεμίαν ἀντήλλαξεν λέξιν, βεβηθισμένος

εἰς τὴν ρέμβην του, καὶ μόνον ὅτε ἡ ἄμαξα ἐστάθμευσεν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς εἰς τὸ παρὰ τὴν ὁδὸν χάνι, κατελθὼν ἐκινήθη ὀλίγων τύπτων σφοδρῶς τὸ ἔδαφος διὰ τῶν ποδῶν, ὅπως ἐπαναφέρῃ τὴν κυκλοφορίαν εἰς τὰ ἐκ τῆς ἀκίνησιός καὶ τοῦ πρωϊνοῦ ψυχροῦ αἰμωδιάσαντα ἄκρα του, τότε δὲ προσέφερον εἰς τὸν ἄμαξήλατον του τὸν καπνὸν του νὰ κάμη σιγάρον καὶ τὸν ἐκέρασαν ἕνα ρῶμι. Ἐπειτα ἤρχισε νὰ συνομιλῇ μετ' αὐτοῦ καὶ νὰ τὸν ἐρωτᾷ ἀδιαφόρως περὶ παντοίων πραγμάτων, παρενείρων ἐπιτηδείως εἰς τὰς ἐρωτήσεις του καὶ μερικὰς ἐχούσας σημασίαν, ὡς λόγου χάριν, ἂν ἐγίνετο εἰς τὸ χωρίον λόγος ἀρκετὸς διὰ τὰς ἐκλογάς, ἂν ἤκουσε καὶ αὐτὸς πῶς ἔμελλε νὰ «πέση παρὰς», ἂν οἱ συγγενεῖς τοῦ ἄμαξήλατου, οἱ Πιτζαῖοι—εἰκοσιοκτὼ ἀδελφοὶ ἀδελφὰ καὶ ἐπομένως ἰσάριθμοι ψῆφοι—ἐξηκολούθουν νὰ εἶνε φίλοι τῶν τελευταίων βουλευτῶν, ἂν ὁ κύρ Θόδωρος ἀπὸ τὸν πέρα δῆμον ἦτον εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ἐργολαβία ποῦ ἐπῆρε διὰ τὸ γεφύρι εἰς τὸ Κοκχινοπόταμον, ἂν εἶνε ἀλήθεια πῶς ὁ νέος ἐνωμοτάρχης ὅπου ἦλθεν εἰς τὸ χωρίον ἐμεθοῦσε τακτικὰ κάθε βράδι, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ὁ ἀγγίνους ἄμαξήλατος ἐνόει ποῦ ἔτεινον πᾶσαι αἱ ἐρωτήσεις αὐταὶ καὶ ἀνέμενε ν' ἀκούσῃ εἰλικρινεστέραν τινα ἐκμυστήρευσιν, ἀλλ' ὁ πάρεδρος ὠχυρώθη ὀπισθεν τῆς ἐπιφυλακτικότητος καὶ οὐδὲ τὰ χεῖλη του οὐδ' ἡ μορφή του ἐξέφρασε τι προδίδον τὰ κρύφια αὐτοῦ διανοήματα.

Τέλος οἱ συχοὶ καὶ θριαμβευτικοὶ κροταλισμοὶ τῆς μάστιγος τοῦ Γρηγόρη ἀνήγγειλαν ὅτι ἡ ἄμαξα ἀφικνεῖτο εἰς τὸ τέρμα τοῦ ταξιδίου. Διέτρεχεν ἤδη ὁδὸν ἀνώμαλον, καὶ βορβορώδη, παιδιὰ ἡμίγυμνά προέβαινον ἐκ τῶν αὐλοθυρῶν καὶ παρετήρουν περιέργως οἱ κύνες μανιωδῶς ὑλάκτου, ἤκουετο δὲ παταγῶδες τὸ σφυρηλάτημα ἐκ τῆς παρακειμένης ὁδοῦ προερχόμενον ὅπου ἦσαν τὰ σιδηρουρεῖα.

— Ποῦ θὰ σ' ἀφῆσω, κύριε πάρεδρε; ἠρώτησεν ὁ ἄμαξήλατος.

— Ἐκεῖ κοντὰ, στὸ σπίτι τοῦ γιατροῦ τοῦ Περιστέρη, ἀπήντησεν ὁ Κοπάνης.

(Ἔπειτα συνέχεια).

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ.

Ἦς ὁ ἥλιος δὲν ἀναμένει δεήσεις καὶ κολακείας ὅπως ἀνατεῖλη, ἀλλὰ λάμπει αἴφνης καὶ ζωογονεῖ πάντας, καὶ ἡμεῖς δὲν πρέπει νὰ προσδοκῶμεν χειροκροτήματα καὶ ἐπαίνους ὅπως πράξωμεν τὸ ἀγαθόν· αὐθορμητῶς πρέπει νὰ διαχέωμεν τὴν εὐποιίαν, καὶ θὰ καταστῶμεν ἀγαπητοὶ ὡς ὁ ἥλιος.

Ἄναμνήσεις

τῶν ἑορτῶν τῆς πεντακοσιετηρίδος

ΤΟΥ ΕΝ ΕΙΔΕΛΒΕΡΓΗΙ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΤΗΣ ΕΙΔΕΛΒΕΡΓΗΣ

Ἀρχικὸς διοικητικὸς ὄργανισμός.

Καὶ τὸ τῆς Ἐιδελβέργης Πανεπιστήμιον Universitas ὅπως καὶ τὰ λοιπὰ παρόμοια ἰδρύματα τῶν χρόνων ἐκείνων ἀπετέλει σωματεῖον συγκείμενον ἐκ τῆς ὀλομελείας τῶν φοιτητῶν καὶ καθηγητῶν (Universitas magistrorum et scolarum) Ἡ λέξις Universitas ἐδήλου τὸν προσωπικὸν σύνδεσμον τῶν μελῶν τοῦ σωματείου (Universitas personarum) οὐχὶ τὴν ἐνότητα τῶν διδασκομένων ἐπιστημῶν (universitas literaria).

Ὡς φοιτηταὶ ἐλογίζοντο ὅσοι τῇ ἐγκρίσει τοῦ ἐκάστοτε Πρυτάνεως ἐγίνοντο δεκτοὶ εἰς ἐγγραφήν ἐν τῷ μητρώφῳ τοῦ Πανεπιστημίου, ἀφοῦ προηγουμένως ἔδιδον τὸν νενομισμένον ὄρκον ὑποσχόμενοι σεβασμὸν καὶ ὑπακοήν τῷ Πρυτάνει, τὴν τήρησιν τῆς ἐνότητος τοῦ σωματείου καὶ ἀδιάλειπτον σύμπραξιν εἰς προαγωγὴν καὶ εὐδωσιν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ. Κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους ἐπεκράτησε τὸ ἔθιμον τοῦ ὑποβάλλειν τὸν νεήλυδα (Beanus) ¹ πρὸ ἢ μετὰ τὴν ἐπίσημον αὐτοῦ κατάταξιν εἰς δοκιμασίαν (beani depositio), ἣτις ἐγίνετο ὑπὸ τῶν συμφοιτητῶν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κοσμήτορος τῆς οἰκείας σχολῆς καὶ σκοπὸν εἶχεν ὅπως διὰ κωμικοῦ τρόπου ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τῶν παλαιῶν ἀμαρτημάτων καὶ προσεπιθεβαιώσῃ τὸν βαθμὸν τῆς καρτερίας αὐτοῦ (examen patientiae). Ἀπαραίτητος ἐπίλογος τῆς τελετῆς ταύτης ἦν ἡ ἐστίασις τῶν παρευρισκομένων δαπάνη τοῦ νεήλυδος. Οἱ φοιτηταὶ ὑπεχρεοῦντο νὰ διάγωσι κοσμίως καὶ εὐπρεπῶς, φέροντες τὴν νενομισμένην στολὴν καὶ ἀποφεύγοντες πᾶσαν ἐπίδειξιν πολυτελείας περὶ τὴν δίαιταν νὰ ἐγκύπτωσιν ἀόκνως εἰς τὴν σπουδὴν τῶν διδασκομένων.

Τὴν ἐτέραν ὁμάδα τῆς Ἀκαδημαϊκῆς κοινότητος κατ' ἀντιδιαστολήν πρὸς τοὺς φοιτητὰς ἀπετέλει ἡ ὀλομέλεια τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ διδασκόντων, ἧτοι οἱ διδάσκαλοι (Magistri), καὶ οἱ διδάκτορες (Doctores). Καὶ οὗτοι ὅπως ἀναγνωρισθῶσιν ὡς μέλη τοῦ σωματείου ὑπεχρεοῦντο νὰ ἐγγραφῶσιν ἐν τῷ ἐπὶ τούτῳ μητρώφῳ τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ νὰ δώσωσι τὸν

1) Ἡ λέξις Beanus ἐσηματίσθη ἐκ τῆς γαλλικῆς λέξεως béjaune (bec-jaune νεοσσός) δι' ἧς ἐχαρακτηρίζοντο οἱ νεήλυδες. Τὸν ὄρισμὸν τοῦ Beanus ἔδιδον οἱ εὐφωλογοῦντες διὰ τοῦ ἐπομένου ἀκροστίχου «Beanus Est Animal Nesciens Vitam Studiosorum».